

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	DREPT
1.3 Departamentul	DREPT
1.4 Domeniul de studii de ¹⁾	DREPT
1.5 Ciclu de studii ²⁾	MASTER
1.6 Programul de studii/ Calificarea	SISTEME ȘI INSTITUȚII DE DREPT INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN/MASTERAT ÎN SISTEME ȘI INSTITUȚII DE DREPT INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		RĂSPUNDEREA STATELOR ȘI SANȚIUNILE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN (STAT3)						
2.2 Titularul activităților de curs				Lect. dr. Petru HLIPCĂ				
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect				Lect. dr. Petru HLIPCĂ				
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	3	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DCA
							Obligativitate ³⁾	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					56
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					29
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					2
3.7 Total ore de activitate a studentului	119				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	utilizarea noțiunilor juridice generale, a legislației incidente, precum și a jurisprudenței și doctrinei relevante.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	sală de curs dotată cu tablă/videoproiector.
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	- acces la suportul de curs și la legislație și jurisprudență; - sală de curs dotată cu tablă/videoproiector.

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Cp.1 cunoașterea aprofundată a unei arii de specializare și în cadrul acesteia a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice programului, utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite R.1.1 să cunoască aprofundat noțiunile și instituțiile specifice STAT3; R.1.2 să descrie conceptele, teoriile și metodologiile utilizate în STAT3; R.1.3 să definească și să clasifice teoriile, paradigmele și principiile utilizate în STAT3; R.1.4 să identifice normele juridice din sistemul de drept românesc și european și a principalelor instrumente juridice internaționale din STAT3; R.1.5 să definească conceptele și să analizeze aprofundat aceste concepte, precum și a metodele și teoriile utilizate în interpretarea și compararea instituțiilor din dreptul național și dreptul european; R.1.6 să identifice sursele de informare în domeniul dreptului (legislației, doctrinei și jurisprudenței), aplicabile la o problemă de drept, inclusiv utilizarea bazelor de date juridice Cp.2 utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi în contexte mai largi asociate domeniului R.2.1 să utilizeze limbajul juridic de specialitate pentru explicarea și interpretarea conceptelor și teoriilor specifice STAT3; R.2.2 să utilizeze conceptele și teoriile din domeniul juridic, pentru explicarea și interpretarea textelor de lege (normelor juridice) naționale și europene; R.2.3 să explice și să interpreteze normele juridice naționale și a celor europene prin utilizarea cunoștințelor însușite în STAT3; R.2.4 să interpreteze raportul dintre instituțiile STAT3 și cele specifice ale altor state prin utilizarea metodelor comparative și interpretative; R.2.5 să explice și să interpreteze sursele de informare din STAT3 (legislația, doctrina și jurisprudența), referitoare la o problemă de drept concretă; R.2.6 să explice și să interpreteze modul în care fenomenul juridic se intersectează cu situațiile de fapt (modul în care o situație de fapt dobândește semnificații în plan juridic) Cp.3 utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, în situații incomplet definite, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi R.3.1 să utilizeze limbajul juridic de specialitate în elaborarea unor argumentări specifice în STAT3; R.3.2 să aplice teoriile, principiile și conceptele STAT3 într-un context determinat; R.3.3 să identifice prevederile legale din legislația românească și europeană specifice STAT3, aplicabile într-un context determinat; R.3.4 să realizeze corelații și comparații între instituții ale sistemului de drept național, european și cele ale altor state într-un context determinat, cu utilizarea metodelor și tehnicilor specifice STAT3; R.3.5 să selecteze informațiile juridice necesare pentru rezolvarea unei probleme concrete în cercetarea aprofundată a STAT3; R.3.6 să soluționeze problema de STAT3 pe care o ridică o situație de fapt Cp.4 utilizarea nuanțată și pertinentă de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare și a fundamenta decizii constructive R.4.1 să utilizeze limbajul juridic de specialitate pentru evaluarea conceptelor, teoriilor și metodelor consacrate în STAT3; R.4.2 să analizeze datele preliminare, să le interpreteze, să realizeze clasificări și delimitări conceptuale specifice STAT3; R.4.3 să realizeze studiul juridic și să distingă între prevederile relevante față de cele irelevante care au incidență în rezolvarea unor situații specifice STAT3; R.4.4 să interpreteze și să evalueze metodele specifice ce pot fi utilizate pentru determinarea raportului dintre instituțiile STAT3 la nivel național, european și al altor state; R.4.5 să evalueze critic textele din legislație, doctrină și jurisprudență, referitoare la o problemă concretă de STAT3; R.4.6 să realizeze selecția corectă și argumentată între mai multe soluții care pot fi date unei situații de fapt specifice STAT3 Cp.5 elaborarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare utilizând inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative R.5.1 să folosească limbajul juridic de specialitate în elaborarea proiectelor profesionale specifice STAT3; R.5.2 să elaboreze proiecte profesionale cu utilizarea teoriilor, principiilor și metodelor specifice STAT3; R.5.3 să elaboreze proiecte profesionale cu utilizarea legislației românești și a celei europene în vigoare specifice STAT3; R.5.4 să elaboreze proiecte profesionale cu utilizarea metodelor de comparare a legislației naționale, europene și a legislației altor state din zona STAT3; R.5.5 să elaboreze proiecte profesionale utilizând legislația, doctrina și jurisprudența din sfera STAT3; R.5.6 să elaboreze un studiu și / sau proiect profesional pornind de la încadrarea juridică a unei situații de fapt specifice STAT3 Cp.6 exercitarea responsabilă și autonomă a atribuțiilor specifice profesilor juridice R.6.1 să execute sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și independență profesională; R.6.2 să-și asume roluri/funcții de conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții; R.6.3 să-și controleze și gestioneze procesul de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale
--

Competențe transversale	Ct.1 autonomie și responsabilitate pentru executarea sarcinilor profesionale în condiții de muncă în echipă, autonomie restrânsă, distribuția sarcinilor și responsabilităților și asistență calificată la îndeplinirea obiectivelor R.1.1 să-și însușească capacitatea de a lucra independent, beneficiind doar de o minimă îndrumare, pentru obținerea informațiilor bibliografice, jurisprudențiale sau legislativă necesare îndeplinirii unei sarcini specifice asociate unui din domeniile juridice; R.1.2 să aibă capacitatea de a-și identifica propriile surse și resurse de învățare; R.1.3 să aibă capacitatea de a reflecta asupra progreselor realizate în procesul de învățare; R.1.4 să deprindă principiile, normele și valorile specifice „lucrului bine făcut”, respectiv strategiile de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și valorilor codului de etică profesională Ct.2 interacțiune socială, care presupune familiarizarea cu rolurile și responsabilitățile asumate în condițiile muncii în organizații și/sau instituții; absolvenții trebuie să aibă capacitatea R.1.2.1 să folosească în mod corect limbajul și terminologia specifice domeniului juridic, astfel încât să poată comunica și interacționa cu alte persoane în cadrul unor echipe centrate pe realizarea unor sarcini comune; R.1.2.2 să dezbată conținuturile unor monografii, cursuri, manuale, studii de caz etc. din domeniul juridic, demonstrând capacitatea de înțelegere și transmitere a conținuturilor respective; R.1.2.3 să prezinte argumente în fața unei audiențe alcătuită din persoane cu niveluri diferite de pregătire și educație, astfel încât, prin limbajul juridic folosit, să se poată face înțeles și de alte categorii de persoane; R.1.2.4 să demonstreze abilități de lucru în echipă atât prin activitățile curriculare, precum participarea la realizarea unor proiecte comune, cât și prin activități extra-curriculare; R.1.2.5 să demonstreze asimilarea tehnicilor de relaționare în grup, a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă Ct.3 conștientizarea nevoii de formare profesională și științifică continuă și de utilizare eficientă a resurselor și tehnicilor pentru dezvoltarea profesională și personală continuă pe parcursul întregii vieți R.1.3.1 să-și însușească și să utilizeze metode și tehnici eficiente de învățare; R.1.3.2 să-și dezvolte abilități de autocontrol permanent și conștient cu privire la motivațiile pentru învățare, prin raportare la propriile obiective de dezvoltare profesională și personală; R.1.3.3 să realizeze distincții între date, informații și cunoaștere și să aplice tehnici de gestionare a acestora; R.1.3.4 să conștientizeze motivațiile extrinseci și intrinseci ale învățării continue.
-------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (releșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	studentul să cunoască și să înțeleagă condițiile în care poate fi angajată răspunderea internațională a statelor și urmările stabilirii acesteia astfel încât să fie capabil să-și dezvolte abilitățile de a aplica corect cunoștințele teoretice acumulate pentru soluționarea problemelor practice și a spețelor din domeniul răspunderii statelor pentru conduita internațională ilicită, formându-și și dezvoltându-și capacitatea de analiza și sinteză;
7.2 Obiectivele specifice	- dobândirea de cunoștințe și noțiuni precum cele de conduita internațională ilicită, stat căruia i se atribuie conduita contrară unei obligații internaționale, etc.; - studentul este capabil să selecteze și să aplice corect metodele și principiile de bază învățate în soluționarea problemelor practice și a spețelor din materia răspunderii statelor pentru conduita internațională ilicită; studentul să-și dezvolte abilitățile de a aplica corect cunoștințele teoretice acumulate pentru soluționarea problemelor practice și a spețelor ce pot interveni în acest domeniu; - studentul poate să realizeze comentarii, eseuri și proiecte de cercetare pe teme din sfera răspunderii statelor și a sancțiunilor în dreptul internațional contemporan.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Răspunderea statelor, în calitate de subiecte ale dreptului internațional. Precizări terminologice. Delimitări conceptuale. Codificarea regulilor privind răspunderea internațională a statelor. Etapele codificării în cadrul Comisiei de Drept Internațional a ONU (CDI)	Prelegere participativă, dezbateri, expunere, problematizare, exemplificare	2	-
2. Răspunderea statelor, în calitate de subiecte ale dreptului internațional. Temeiuri ale răspunderii internaționale a statelor. Codificarea și dezvoltarea progresivă a dreptului răspunderii internaționale a statelor	Idem	2	-
3. Evoluția concepțiilor cu privire la elementele răspunderii statelor, în lumina Proiectului de articole elaborat de CDI (noiembrie 2001) și adoptat de Adunarea Generală a ONU. Calificarea „faptului internațional ilicit” în raport cu noțiunea de „obligație” în dreptul internațional. Criterii de stabilire a imputabilității conduitei ilicite	Idem	2	-
4. Determinarea „statului victimă” a conduitei ilicite. Conceptul de „stat victimă”.	Idem	2	-

Identificarea unui prejudiciu juridic, urmare a conduitei ilicite			
5. Pluralitatea statelor victimă. Dimensiunea multilaterală a instituției răspunderii statelor pentru fapte ilicite. Aprecierea gravității faptului internațional ilicit. Excluderea răspunderii internaționale a statelor în dreptul internațional contemporan. Răspunderea pentru încălcarea normelor de jus cogens	Idem	2	-
6. Repararea prejudiciului. Formele de reparare a prejudiciului. Probleme privind restituirea și compensația	Idem	2	-
7. Repararea prejudiciului. Abordarea tradițională. Practica actuală. Instituționalizarea procedurilor	Idem	2	-
8. Cauzele exoneratoare de răspundere. Cauzele exoneratoare de răspundere, definite de Proiectul de articole CDI 2001.	Idem	2	-
9. Cauzele exoneratoare de răspundere. Cauzele exoneratoare de răspundere în jurisprudența internațională și în practica statelor	Idem	2	-
10. Contramăsurile și ordinea juridică internațională. Condițiile acceptării legalității contramăsurilor. Contramăsuri interzise. Recurgerea la contramăsuri și soluționarea pașnică a diferendelor	Idem	2	-
11. Contramăsurile economice. Extraterritorialitatea unor contramăsuri economice.	Idem	2	-
12. Punerea în aplicare a răspunderii statelor. Constrângerile sancțiunile în dreptul internațional.	Idem	2	-
13. Punerea în aplicare a răspunderii statelor. Răspunderea statelor conform Cartei ONU și altor instrumente internaționale privind forme specializate de răspundere	Idem	2	-
14. Răspunderea statelor pentru prejudiciile produse prin activități neinterzise de dreptul internațional	Idem	2	-

Bibliografie

I. ANGHEL, Răspunderea în dreptul internațional, Editura Pro Universitaria, 2013;
R. MIGA BEȘTELIU, Drept internațional. Introducere în dreptul internațional public, Editura CH Beck, București, 2010
A. NĂSTASE, B. AURESCU, Drept internațional public - Sinteze, Editura CH Beck, București, Ediția a VII-a, 2013
I. DIACONU, Drept internațional public, Lumina Lex, București, 2007
I. DIACONU, Răspunderea internațională în dreptul internațional, Ed. Pro Universitaria, București, 2013
N. PLOȘTEANU, R. MIRON, Răspundere a internațională a statelor, Editura Universitară, București, 2022
I. DIACONU, D. A. CRĂCIUNESCU, Răspunderea statelor conform dreptului internațional, Editura Prouniversitaria, București, 2023
A. NĂSTASE, B. AURESCU, Drept internațional public. Sinteze, ediția a 9-a, Editura C.H. Beck, București, 2018
N. M. VLĂDOIU, Drept internațional public, Editura Universul Juridic, București, 2024

B.2 Seminar/Laborator/Proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
1. Răspunderea statelor, în calitate de subiecte ale dreptului internațional. Precizări terminologice. Delimitări conceptuale. Codificarea regulilor privind răspunderea internațională a statelor. Etapele codificării în cadrul Comisiei de Drept Internațional a ONU (CDI)	Dezbateri, expuneri, problematizare, exemplificare, studiu de caz	2	-
2. Răspunderea statelor, în calitate de subiecte ale dreptului internațional. Temeluri ale răspunderii internaționale a statelor. Codificarea și dezvoltarea progresivă a dreptului răspunderii internaționale a statelor	Idem	2	-
3. Evoluția concepțiilor cu privire la elementele răspunderii statelor, în lumina Proiectului de articole elaborat de CDI (noiembrie 2001) și adoptat de Adunarea Generală a ONU. Calificarea „faptului internațional ilicit” în raport cu noțiunea de „obligație” în dreptul internațional. Criterii de stabilire a imputabilității conduitei ilicite	Idem	2	-
4. Determinarea „statului victimă” a conduitei ilicite. Conceptul de „stat victimă”. Identificarea unui prejudiciu juridic, urmare a conduitei ilicite	Idem	2	-
5. Pluralitatea statelor victimă. Dimensiunea multilaterală a instituției răspunderii statelor pentru fapte ilicite. Aprecierea gravității faptului internațional ilicit. Excluderea răspunderii internaționale a statelor în dreptul internațional contemporan. Răspunderea pentru încălcarea normelor de jus cogens	Idem	2	-
6. Repararea prejudiciului. Formele de reparare a prejudiciului. Probleme privind restituirea și compensația	Idem	2	-
7. Repararea prejudiciului. Abordarea tradițională. Practica actuală. Instituționalizarea procedurilor	Idem	2	-
8. Cauzele exoneratoare de răspundere. Cauzele exoneratoare de răspundere, definite de Proiectul de articole CDI 2001.	Idem	2	-
9. Cauzele exoneratoare de răspundere. Cauzele exoneratoare de răspundere în jurisprudența internațională și în practica statelor	Idem	2	-

10. Contramăsurile și ordinea juridică internațională. Condițiile acceptării legalității contramăsurilor. Contramăsuri interzise. Recurgerea la contramăsuri și soluționarea pașnică a diferendelor	Idem	2	-
11. Contramăsurile economice. Extraterritorialitatea unor contramăsuri economice.	Idem	2	-
12. Punerea în aplicare a răspunderii statelor. Constrângerile sancțiunile în dreptul internațional.	Idem	2	-
13. Punerea în aplicare a răspunderii statelor. Răspunderea statelor conform Cartei ONU și altor instrumente internaționale privind forme specializate de răspundere	Idem	2	-
14. Răspunderea statelor pentru prejudiciile produse prin activități neinterzise de dreptul internațional	Idem	2	-
Bibliografie I. ANGHIEL, Răspunderea în dreptul internațional, Editura Pro Universitaria, 2013; R. MIGA BEȘTELIU, Drept internațional. Introducere în dreptul internațional public, Editura CH Beck, București, 2010 A. NĂSTASE, B. AURESCU, Drept internațional public - Sinteze, Editura CH Beck, București, Ediția a VII-a, 2013 I. DIACONU, Drept internațional public, Lumina Lex, București, 2007 I. DIACONU, Răspunderea internațională în dreptul internațional, Ed. Pro Universitaria, București, 2013 N. PLOEȘTEANU, R. MIRON, Răspundere internațională a statelor, Editura Universitară, București, 2022 I. DIACONU, D. A. CRĂCIUNESCU, Răspunderea statelor conform dreptului internațional, Editura Prouniversitaria, București, 2023 A. NĂSTASE, B. AURESCU, Drept internațional public. Sinteze, ediția a 9-a, Editura C.H. Beck, București, 2018 N. M. VLĂDOIU, Drept internațional public, Editura Universul Juridic, București, 2024			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Prin însușirea conceptelor teoretice și abordarea aspectelor practice incluse în disciplina „Răspunderea statelor și sancțiunile în dreptul internațional contemporan”, studenții aprofundează un bagaj de cunoștințe consistent util parcurgerii ulterioare cu precădere a ramurilor de drept din domeniul dreptului public. Cursul respectă conținutul oferit de programele de specialitate din alte țări europene. Cursul există în programa de studii a universităților și facultăților de profil din România.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Corectitudinea și completitudinea cunoștințelor	Evaluare scrisă și orală, finală, în sesiunea de examene	100%
	Coerența logică	Participare activă la cursuri	
	Gradul de asimilare al limbajului de specialitate		
	Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitate, interesul pentru studiu individual		
10.5 Seminar/laborator/proiect	Capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Evaluare orală în timpul semestrului	
	Capacitatea de aplicare în practică	Participare activă la seminarii	
	Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitate, interesul pentru studiu individual		
10.6 Standard minim de performanță			
- să dovedească însușirea minimă a materiei; - lucrarea să nu conțină erori grave; - activitate minimă în timpul semestrului.			

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 30/09/2024 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 30/09/2024.

Conf. dr. Roxana MATEFI Decan	Lect. dr. Oana ȘARAMET Director de departament
----------------------------------	---

Lect. dr. Petru HUIPCĂ Titular de curs	Lect. dr. Petru HUIPCĂ Titular de seminar
---	--

Notă:

- ¹¹ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁰ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁰ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală)/ DD (disciplină din domeniu)/ DS (disciplină de specialitate)/ DC (disciplină complementară) - pentru nivelul de licență; DAP (disciplină de aprofundare)/ DSI (disciplină de sinteză)/ DCA (disciplină de cunoaștere avansată) - pentru nivelul de masterat;
- ⁴¹ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DI (disciplină obligatorie)/ DO (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă);
- ⁵¹ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).